

DE WOESTIJN SINAI

(slot)

Exodus 34:1-9

Laat ons een terugblik slaan op de reis, die wij als het ware in gezelschap van de kinderen Israëls tot dus verre hebben afgelegd. Voor een korte tijd te Elim gelegerd, waar twaalf fonteinen ons met haar kristalhelder water verkwikten en zeventig palmbomen ons de liefelijkste schaduw en de best lavende vruchten verschaften, moesten wij opbreken en ons aan de Rode zee legeren, wier golven ons de heilzame wonderen Gods vertelden, en die zich geheel anders vertoonde toen wij haar achter ons hadden.

Nadat wij zee en golven een weinig beschouwd hadden, werd ons onze legerplaats in de woestijn Sin, dat is: Doorn, aangewezen. Wie verlangt niet gaarne op te trekken uit zulk een doornschoon; want het woord woestijn betekent ook onderwijzing. Wij trokken en kwamen, waarheen? Naar Dofka, dat betekent kloppen, slaan, in een lijdende en in een bedrijvende zin; daar beviel het ons ook niet best. Voorts ging het drie mijlen verder naar Aluz, dat doorzuren en kneden betekent, dat ook niet zeer aangenaam is.

Doch ook vandaar ging het na korte tijd vier uren verder naar Rafidim, dat is: rustbed, en enige rust deed onze ten dele verwonde voeten goed; maar het betekent ook trage handen, en wij werden traag; doch het betekent ook genezing, want het woord rafa wordt ook overgezet door genezen. Wij werden door gebrek oproerig en wel door het gebrek aan iets, dat men volstrekt niet kan ontberen, namelijk water.

In plaats van ons tot God te keren, keerden wij ons tot Mozes, en in plaats van te bidden, murmureerden wij; maar de ontfermende God liet ons niet naar recht wedervaren, want Hij liet de dorre rots slaan en zij gaf ons water in overvloed; de rots was Christus. Ook viel Amalek ons onverwachts aan, van achteren, waar wij het zwakste waren. De nood was zeer groot; nochtans ook deze ging door de opheffing der handen van Mozes voorbij.

Wij braken vandaar op, om ons in de woestijn Sinai te legeren, waar wij een gans jaar moesten vertoeven; hier ontvingen wij de wet; daar werd onze zonde en ellende openbaar, maar ook de genade des Heeren, waarover wij thans wensen te spreken.

Het is nu bijna een jaar geleden, dat de kinderen Israëls zich aan de berg en in de woestijn Sinai hebben opgehouden. Het wordt tijd, dat zij vertrekken. Maar zij hebben zich bezondigd en onwaardig gemaakt, dat de Heere Zich aan hun hoofd stelt. Evenwel Mozes laat niet af, totdat hij een volkomen begenadiging heeft verkregen, die in onze tekstwoorden in de hoogste glans schittert als de dageraad, verzegeld door de beide nieuwe tafelen der wet.

Onlangs maakten wij gewag van de vrijmoedige bede van Mozes voor God: "Toon mij Uw heerlijkheid." Er lag bij hem een begeerte ten grondslag, zoals die reeds voor hem bij verscheidene gelovigen krachtig ontvlamd en tevoorschijn getreden was. Onze moeder Eva vergat dadelijk haar doorgestane smarten, toen zij het zoontje aanzag, dat zij gebaard had. Kaniti, riep zij vol van blijdschap; ik heb hem, en noemde hem Kaïn, den verlangde.

Herinnerden de weëen haar aan de zonde, deze jongeling wees haar op de belofte. Abraham was verblijd, dat hij de dag van Christus zien zou, hij zag Hem en verheugde zich. Er was meermalen een vragen naar Zijn naam. Jakob vraagde: "Hoe is Uw naam?" Manoach insgelijks. Mozes werd zodanig in zijn begeerten ontvlamd, dat hij bad: "Toon mij nu Uw heerlijkheid!" en hij werd verhoord. Zijn begeerte werd meermalen vervuld, deels door de vleeswording van de Zone Gods, Die hij mede mocht aanschouwen; deels door zijn onderhoud met Hem op de berg der verheerlijking; deels en voornamelijk in de hemel, en ook toen, op een bijzondere wijze, op aarde.

Zijn begeerte: "Toon mij nu Uw heerlijkheid," werd voorlopig ingewilligd. De Heere zeide: "Ik zal al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht gaan laten, en zal den Naam des Heeren uitroepen voor Uw aangezicht;" en Hij voegde er bij: "Maar Ik zal genadig zijn, wien Ik zal genadig zijn, en Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontfermen zal."

Indien wellicht een heimelijke gedachte door Mozes gekoesterd werd, dat hij door zijn herhaaldelijk en moeilijk beklimmen van de hoge berg, waartoe tenminste acht uren nodig waren, en het misschien nog bezwaarlijker afdalen; door zijn ijver voor God en zijn getrouwe gehoorzaamheid, zich rechtmatige aanspraak op enige beloning had verworven, hetgeen wij niet bewijzen kunnen, dan werd deze eigengerechte inbeelding door deze woorden ter neergeslagen: "Ik zal genadig zijn, wien Ik zal genadig zijn, en Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontfermen zal."

Het is onverdiende genade, ja niets dan genade en zij moet als zodanig worden gekend. Maar dan ligt ook in deze woorden die nadruk, als wilde de Heere zeggen: Als Ik genade betoon, dan geschiedt dit op een wijze, in een volheid, in een uitgestrektheid, die van geen geringe betekenis is. Begeert iemand veel, de Heere kan nog meer; iets groots, Hij kan grotere dingen geven. Geldt hier geen verdienste, dan kan ook geen onwaardigheid in aanmerking komen. Het is genade, en dat wel vrije genade Gods, en wat vermag deze niet?

De Heere voegt er een beperking bij: Mozes zou slechts Zijn achterste delen zien, niet Zijn aangezicht. Deze woorden zijn veelomvattend. Zekerlijk moeten de wegen Gods eerst hun doel bereikt hebben, eer men de wijsheid en doelmatigheid van het lijden daarvan volkomen kan inzien. De discipelen werd de doelmatigheid van het lijden en sterven van Jezus eerst na Zijn opstanding verklaard. Voor deze gebeurtenis scheen al het gebeurde hun volstrekt tegenstrijdig, en dus ondoelmatig.

Evenzo ging het de zusters bij Lazarus' ziekte en dood; niet anders met de blindgeborene en met de Kananese vrouw; zo gaat het nog menigmaal in de leiding van de ene of andere ziel! Het komt hun voor, dat hun leidingen geheel anders zouden zijn, als God gedachten des vredes over hen had en hen met liefde en genade aanzag. Maar van achteren verblijden zij zich, en danken wellicht juist voor deze donkere wegen het meest, en erkennen de grootste zegen juist daar, waar zij vroeger niets dergelijks, of zelfs het tegendeel zagen; want het bedroeven gaat voor het vertroosten en het nederslaan voor het oprichten, het uitdelgen voor het vervullen en het doden voor het levendmaken.

Overigens zou Mozes immers de Zone Gods als minder dan de engelen, ja als minder dan de kinderen der mensen, als een vloek aan het kruishout zien; waarvan het voorbeeld reeds in de woestijn door de koperen slang afgebeeld werd.

God bestemde de plaats, waar Hij hem de afgebeden genade wilde bewijzen, de berg Sinaï, de tijd, de volgende morgen vroeg; de wijze: Ik zal al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht gaan laten, en zal den Naam des Heeren uitroepen voor uw aangezicht.” Al Mijn goedigheid, Mijn goedertierenheid, van Hem, in Wien al Mijn volheid wezenlijk woont. Niemand, zo verklaarde Jezus, is goed, dan alleen God; en vraagde de rijke jongeling: “Wat noemt gij Mij goed?”

Niet als wilde Hij dit eerbewijs afwijzen als iets, dat Hem niet toekwam; maar veeleer, om deze overigens beminnenswaardige jongeling opmerkzaam te maken, dat hij Hem niet kende; want dan zou hij Hem deze eigenschap met meer bedachtzaamheid en dieper zin, en niet zo onbezonnen en oppervlakkig toegevoegd hebben. Jezus matigt Zichzelf deze titel aan, als Hij zegt: “Ik ben de Goede Herder.” In Hem is het Leven. Zijn rijkdom is ondoorgrondelijk. “Uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade.”

Alles wat des Vaders is, is het Zijne; die Hem ziet, ziet den Vader. Hij is alleen alle goedheid Gods, Die uit Hem, als de Fontein der goedheid, Zich over anderen uitstort. Hij is het gezalfde Hoofd, vanwaar het heil zich over Zijn leden uitspreidt. Deze zou de Naam des Heeren uitroepen. “Ik heb Uw Naam geopenbaard den mensen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt,” zegt Jezus. “Ik heb hun Uw Naam bekend gemaakt en zal Hem bekendmaken; opdat de liefde, waarmede Gij Mij liefgehad hebt, in hen zij en Ik in hen.” Hij heeft Hem geopenbaard als een genadige Vader, en Zijn discipelen geleerd, Hem alzo aan te spreken, Hem in Christus alzo aan te zien; maar ook zo in Hem te geloven, zo jegens Hem gezind te zijn. Hij heeft Hem bekend gemaakt als de Zodanige, Die in Hem was, de wereld met Zichzelf verzoenende.

Mozes doet zware eisen, die de zondaar verschrikken en verbaasd doen staan, en geenszins blijdschap verwekken, maar deze is een Meester om te verlossen, Die weet met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken. Hem heeft de Vader alle dingen overgegeven.

De genadevolle openbaring Gods werd nu eerst door een voorbereiding van Mozes' zijde voorafgegaan. Zij bestond daarin, dat hij twee stenen tafelen gereed maakte, die God Zelf wilde beschrijven, en die dan in de ark des Verbonds, onder haar deksel, dat het verzoendeksel heet, zouden gelegd worden.

Het waren alzo twee tafelen, waarvan de eerste in vier geboden leert hoe wij ons jegens God moeten gedragen, de tweede in zes geboden, wat wij jegens de naaste schuldig zijn. Zij bevatten de voornaamste plichten des mensen. Zij kunnen gevoeglijk in tien geboden samengevat worden, als wij bedenken, dat wanneer een ondeugd wordt verboden, de tegenovergestelde deugd wordt verboden, en ook tegelijk alles verboden is, wat met de ondeugd in verband staat, wat haar baren of bevorderen kan, evenals gebeden wordt, wat met de tegenovergestelde deugd in verband staat en haar bevordert.

Daarenboven is de wet geestelijk en verbiedt alzo niet alleen de daad, maar ook de gedachten, begeerlijkheden en alles wat de mens daartoe kan aansporen.

Waarom zouden ook niet de plichten in tien geboden kunnen samengevat worden, daar Christus alles in die twee: de liefde tot God boven alles, en de liefde tot de naaste als zichzelf samenvoegt? Die tafelen waren van steen, een beeld van het menselijk hart in

zijn hardheid, onbuigzaamheid en ongehoorzaamheid, zodat het stenen hart weggenomen en in plaats daarvan een vleselijk hart moet worden gegeven.

De steen was tegelijk het beeld der oude huishouding, die niet kon volkomen maken, de zondaar niet redden en ook niet redden kon, maar wel van zich afstiet en hem op iets wees, hoewel de kinderen Israëls “niet konden zien op het einde van hetgeen teniet gedaan wordt;” waarom Mozes dan ook een deksel op zijn aangezicht moest leggen (2 Cor. 3:13,) hetwelk door Christus teniet gedaan wordt.

De tafelen waren nieuw, in plaats der oude, die verbroken waren, als het beeld de nieuwe en betere huishouding; het verbond der werken was nu eenmaal verbroken en kon niet weder hersteld worden. De geboden van Sinaï maakten het kwaad in de grond der zaak nog erger, dewijl daardoor de zonde steeds machtiger en bovenmate zondig werd door het gebod; maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder werd.

Daarom werd er plaats gezocht voor een betere huishouding. God wilde deze tafelen Zelf beschrijven, zoals Hij belooft: “Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven.” Deze nieuwe tafelen der wet waren door Mozes zelf gehouwen, en in het Nieuwe Verbond is alles door Jezus welgeordeneerd en zeer nauwkeurig naar de behoefte des zondaars berekend.

Men bedenke slechts, dat het in de eigenlijke zin des woords niet een gebod bevat, maar slechts uit beloften bestaat. Wel is er zeer veel, dat eisen en geboden schijnen te zijn, zoals: “Geloof in den Heere Jezus;” “Hebt elkander vuriglijk lief,” en dergelijken. Maar dit is eigenlijk slechts gedaante, vorm, bekleding; het wezen zelf is belofte. Evenwel is er veel wijsheid nodig, om dit te verstaan. Het kan alleen door het licht van boven worden geopenbaard.

Nochtans is het zo en niet anders. Dreigingen bevat het verbond der genade volstrekt niet, dewijl Christus voor allen, die tot dat verbond behoren, een vloek is geworden, opdat Hij hen van de vloek verlossen en zij het kindschap en de zegen ontvangen zouden. Het eerste verbond kon niet verbroken worden en het is werkelijk verbroken. Maar het verbond der genade wordt niet weder verbroken, dewijl het op genade rust en het van het vrij en genadig welbehagen Gods afhankelijk is. Het is een zoutverbond. Het zijn gewisse weldadigheden Davids. “De genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.”

Wat zou er anders ook van allen worden, als dat verbond der genade veranderlijk was, dewijl wij immers uit onszelf niet instaat zijn zelfs de geringste voorwaarde te vervullen. Indien het kon teniet gedaan worden, dan hadden wij verder “geen slachtoffer meer voor de zonden, maar een schrikkelijke verwachting des oordeels en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden.”

Maar opdat God de erfgenamen der belofte overvloedig bewijzen zou de onveranderlijkheid van Zijn raad, is Hij met een eedzwering daartussen gekomen; opdat wij een sterke vertroosting zouden hebben, die als een anker der ziel ingaat in het binnenste van het voorhangsel, waar Jezus voor ons is ingegaan.” Hebr. 6:18.

Na deze voorbereiding klom Mozes des morgens zeer vroeg op de berg op de hem aangewezen plaats, en werd daar met een buitengewoon genadige openbaring der heerlijkheid Gods verwaardigd, waarbij hij nochtans meer hoorde dan zag, gelijk hijzelf

opgetekend heeft. De openbaring gebeurde op deze wijze. De Heere daalde in een wolk neder en stelde Zich daar bij Mozes, en Hij riep den Naam des Heeren in het voorbijgaan uit: “Heere, Heere, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid; die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden; die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft; die de schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaders aan de kinderen en aan de kindskinderen in het derde en in het vierde lid.”

Hij, Die hier predikte, was een ander dan Hij, van Wien gepredikt werd, hoewel de Een zowel de Heere was als de Ander. De Heere ging voorbij en sprak den Heere aan. Wij letten bij deze merkwaardige woorden, die Mozes hier hoorde, vooreerst op de aanspraak: Jehovah, Jehovah, El. Gelijk de laatste Naam Zijn macht aanduidt, zo betekent de andere Zijn eeuwigheid, onveranderlijkheid, genade en stiptheid in het vervullen van alles, waartoe Hij Zich door Zijn beloften verbonden heeft, en waartoe Zijn macht Hem instaat stelt.

In die herhaling van de majestueuse Naam ligt zonder twijfel een bijzondere nadruk. Ware Hij niet zo onveranderlijk en trouw, dan zouden Zijn beloften Hem kunnen berouwen. Maar nu bewaart Hij genade voor duizenden. De inhoud der prediking van Gods Zoon bevat het ganse verbond der genade, waarin God al Zijn deugden in de hoogste glans verheerlijkt, en dat wel op een voor de zondaar troostvolle en verblijdende wijze.

Het voorwerp der prediking is de zondaar. Niemand is voor Hem onschuldig; geen hunner beschouwt Hij als zodanig, ook Mozes niet, al had het volk zich te buiten gegaan in grote goddeloosheid, waaraan hij zekerlijk geen deel had. De ganse wereld is voor God verdoemelijk; er is niemand rechtvaardig, er is niemand, die goed doet, ook niet tot een toe. Ook Mozes, de knecht, die in het huis getrouw was, bedierf het dertig jaren later nog zozeer, dat hij daardoor zijn ingaan in Kanaän verbeurde, en met de overige ongehoorzamen in de woestijn moest sterven.

Hoe minder omslachtigheid en uitvoerigheid iemand aanwendt bij het belijden zijner schuld, hoe minder omslachtigheid en uitvoerigheid God zal maken om ze te vergeven; maar hoemeer men zich vermoeit, om zijn schuld af te doen, of haar te verontschuldigen en te verschonen, hoemeer God Zich terughoudend tegenover de zondaar zal gedragen in het vergeven. Wij moeten eerst het vonnis Gods over onszelf en alle mensen leren billijken, dan zal Hij het ook aan ons waarheid maken, dat Hij “in Christus was, de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende.”

Gelukkig is het gehele verbond der genade voor onze zonde en ellende evenzeer dienstig als een ziekenhuis voor de zieken. God kan, nadat de zondenval is geschied, met de mensen niet anders dan als met zondaars handelen, en de zondige mensen op geen andere wijze dan in de weg van Zijn verbond der genade met Hem verkeren. Het aanbrenge van de zijde des zondaars van slechts een enkele voorwaarde in eigen kracht zou het geheel voor hem ongenietbaar maken, en het verbond verbreken, daar immers ook het eerste verbond geenszins op een grote voorwaarde gegrond was.

Mozes bedierf het dertig jaar later nog zozeer, dat al zijn vorige gerechtigheid niet gedacht werd. Petrus bederft het bij het oprechtste voornemen en de oprechtste bedoeling. Wat zou er dan bij de macht en menigvuldigheid der verzoeking van ons

worden? Hoe zouden wij kunnen hopen, alles te verrichten en het veld te zullen behouden, als er een boze dag komt?

Vertrouwen wij in deze op onze eigen kracht, dan vergissen wij ons zeer en kennen onszelf niet. Voor Hem is niemand onschuldig; maar dat is ook niet anders dan hetgeen uitgedrukt wordt door deze woorden: die de misdaad der vaderen bezoekt aan de kinderen tot in het derde en vierde lid. Hij laat het boze niet ongestraft, noch aan de vaders, noch aan de kinderen, noch aan de strafbare persoon zelf, of aan zijn Plaatsbekleder en Borg.

De zonde bleef, volgens de apostolische uitdrukking, Rom. 3:25, onder de Goddelijke verdraagzaamheid, totdat God Zijn eeuwige Zoon ter betoning Zijner rechtvaardigheid voorstelde tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed. Hij liet, volgens Jes. 53, "al de tot dusverre opgestapelde ongerechtigheden op Hem aanlopen; en toen die geëist werd, werd Hij verdrukt; om onze overtredingen verwond, en om onze ongerechtigheden verbrijzeld; de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden."

Dat is de grondslag van het verbond der genade, dat op het offer van Christus als Zijn fundament rust. Hem heeft "God tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." "Om onze zonden werd Hij overgeleverd, en om onze rechtvaardigmaking is Hij opgewekt."

Wat Hij also hier zegt: "Niemand is voor Hem onschuldig," of Hij laat niemand ongestraft, dat heeft Hij ook vijftien eeuwen later aan Zijn Zoon uitgevoerd. De Heere Jezus betaalde als Borg wat Hij niet geroofd had; also gaan allen vrij en ongestraft heen, die in Zijn Naam geloven, hoe strafwaardig zij zich ook tegenover de eisen der wet mogen beschouwen.

In dat werk der genade heeft God nu al Zijn beminnenswaardige deugden geopenbaard in de helderste glans, die zich hier als zonnestralen in een brandpunt verenigen. Openbaart zich in Zijn schepping Zijn wijsheid, almacht en goedheid, hier blijken zij in een nog hoger glans; dewijl Zijn wijsheid niet slechts het raadsel oplost, hoe de zondaar tot de gemeenschap Gods komen kan, maar Zijn Godheid ook het beste, Zijn eniggeboren Zoon niet spaart en Zijn almacht Zich in de opwekking van die Zoon en een nieuwe schepping openbaart en verheerlijkt.

Openbaart zich in de vergeving Zijn heiligheid zodanig dat al het volk siddert, beeft en vlucht, zij openbaart zich nog majestueuser in het genadewerk der verlossing, waar Een, maar hoedanig Een! Siddert, beeft, doch niet vlucht, maar wel met bereidwilligheid des harten nadert en in het stof des doods wordt gelegd. Uit kracht daarvan wordt nu ook Zijn volk geheiligd door het geloof in Hem, hetgeen de andere openbaring door al haar verschrikkingen niet vermocht.

Maar hier treden nog andere sterren aan de hemel tevoorschijn; hier glinsteren nog andere Goddelijke eigenschappen, zoals die bij de schepping en de wetgeving niet worden gezien. De Heere roept deze Zijn verbondsdeugden Zelf uit, als Hij den Heere prijst als barmhartig, innig liefhebbend; dat heeft betrekking op de ellendigen, de troostelozen, over welke alle onweerswolken heentrekken.

Zijn ingewanden rommelen van barmhartigheid over de verzuchtingen dezer mensen, over die met menigvuldige ellende worstelende harten, waar hier een diepte en ginds

een hoogte hen aangrijnst, zodat Hij Zich over hen moet ontfermen. “Zijn barmhartigheid,” zo roemt Maria, “is van geslachte tot geslachte over degenen, die Hem vrezen”. Wat is kostelijker, dan dat men tegenover Iemand, en vooral tegenover zulk Een, Die naar gestrengheid met ons handelt, maar ook machtig is om ons te redden, tegenover Hem op een teder medelijden mag staat maken, waardoor onze nood en bekommernissen Hem zo na aan het hart liggen? En ziet, “wij hebben een Hogepriester, Die medelijden kan hebben met hen, die zwak zijn en verzocht worden; want Hij is in alle dingen, gelijk als wij verzocht geweest, zonder zonde; opdat Hij barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen, die bij God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen.”

Zijt gij dan ellendig, o zie, zie dan uit de kuil der ellende opwaarts tot die aan het firmament flikkerende ster, die barmhartigheid genaamd wordt. Een afgrond van barmhartigheid verzwelgt een zee van harteleed. “En genadig,” zo gaat de Heere voort, om Zichzelf aan bekommerde, heilzoekende zondaars aan te prijzen. Hij ruimt daardoor een gewichtige bedenking uit de weg bij hen, die, hun onwaardigheid gevoelende, niet weten wat den Heere kon bewegen, op hen neder te zien en hen aan te nemen.

Wat Hem daartoe kon bewegen? Wat anders dan dat Hij genadig is. Hij is geneigd Zijn volk wel te doen, en Hij wacht niet eerst op waardige voorwerpen, om Zijn weldaden te bewijzen. Zelfs de raven verhoort Hij. Zegt iemand: “Ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen,” dan roept Hij uit: “Ik heb zelfs in Israël zulk een groot geloof niet gevonden”.

Uwe onwaardigheid moet u in het stof doen nederbuigen, maar u de moed niet ontnemen. Die hemelse Simson kan ook ezels-kinnebakken gebruiken; Hij rijdt niet op trotse paarden, maar op het veulen ener jukdragende ezelin; de onedele leden wordt de meeste eer aangedaan.

De Heere roemt ten derde “de lankmoedigheid des Heeren,” die ook door Petrus geprezen wordt, als hij zegt: “Acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid;” en Paulus noemt Hem een God der lijdzaamheid en vertroosting, Rom. 15:5. David roemt zijn verdraagzaamheid, als hij in Psalm 103 zegt: “Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn.”

Hij laat zich geenszins bewegen tot een haastige toorn over hen, bij wien geen boosaardig voornemen ten grondslag ligt; maar oefent een verschonende lijdzaamheid en toegevendheid. Eist, of gebiedt Hij ons zwakke mensen, onze naaste zeventigmaal zevenmaal te vergeven, hoeveelmeer zal Hij also handelen met hen, die Hem zo ongaarne beledigen, zich daarover in het stof buigen en rouw dragen, en een nieuw beroep doen op Zijn genade.

Hij geeft tijd en gelegenheid tot boetvaardigheid. Ach, dat een ieder die benuttige met waken, bidden en ijveren; opdat de Goddelijke verdraagzaamheid en lankmoedigheid niet vermoeid worde en Zijn toorn ontwake.

“En van grote genade en trouw, of waarheid.” Evenzo zegt ook Johannes: “De wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus geworden.” Met recht roemt de Heere Zijn genade als groot en veel. Groot is zij reeds, omdat zij de genade Gods is, die groter en dierbaarder is dan alles, en meer door ons verdient te

worden begeerd dan iets anders; daarom wenst Paulus de gemeenten de genade van onzen Heere Jezus Christus als het voortreffelijkste goed.

Zij heet groot, vanwege de verbazende grote prijs, waarvoor zij verworven moest worden, namelijk het bloed en het leven van de Zone Gods. Hoe groot moet toch een genade zijn, die zulk een prijs heeft gekost! Zij is groot, dewijl zij uit zulk een diepe ellende verlost en in een onbeschrijfelijk grote gelukzaligheid verplaatst; groot en veel, dewijl zij alleen alle behoeften vervult en alles aan de zondaar doet, wat er aan hem moet geschieden, om zalig te worden.

Zij werkt het willen en het volbrengen, het begin, de wasdom, het volharden en de voleinding, en zij geneest alle ziekten en gebreken. Petrus spreekt daarom van die genade als iets, waardoor ons alles wordt geschonken, wat tot het leven en de Godzaligheid behoort; zij is groot, dewijl zij door alle tegenstand heendringt en tot zulk een heerlijke zegepraal verheft, als vooral openbaar wordt in enige voorbeelden, als hierbeneden en daarboven in het Koninkrijk des Vaders als sterren der eerste grote lichten eeuwiglijk en altoos.

Welk een tegenstand ontmoet zij niet bij de mensen daar, waar zij haar gezegende woonplaats neemt. Hoe moeilijk kan de mens over het algemeen zich er in schikken, om uit vrije genade gerechtvaardigd, geheiligd en gezaligd te worden; welk een hardnekkig ongeloof, dat, ook al schijnt het soms te zijn gezonken, gedurig weder omhoog duikt; welk een wederspanning van de oude mens, die zich niet wil laten binden of kruisigen; hoe onhandelbaar is hij in het dragen van het kruis, welk een grote eigenliefde, eigenzinnigheid, eigen keus en eigen leven.

Nochtans triumfeert Gods eeuwig raadsbesluit! De heerschappijvoerende genade in de ziel leunt en steunt zuchtend en smekend op de genade des Heeren, breekt door, het koste wat het wil. Met de genade verbindt de Heere de roem der trouw en waarheid des Heeren. Abraham hield Hem voor getrouw en waarachtig, Die hem een zoon beloofd had, en zo duldde hij geen bedenking, maar geloofde zekerlijk, dat wat God beloofd had Hij het ook zou doen.

“God is getrouw,” zegt Paulus, 1 Cor. 1. Hij verblijdt de Thessalonicensen met deze verzekering: “Hij, Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal;” evenals ook de Corinthiërs: “God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.” Ja, aan Timotheüs schrijft hij: “Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw, Hij kan Zichzelf niet verloochenen,” 2 Tim. 2:13.

God geeft wel beloften, maar zij worden niet altijd zo voetstoots, in haast en zonder hinderpalen vervuld. Neen, het gaat dikwijls boven, ja tegen het verstand; het duurt menigmaal lang en gaat door grote zwarigheden heen. Maar Hij is groot van trouw, en wat Hij belooft houdt Hij zekerlijk; al zou Hij ook vooraf alles in puin laten vallen, zo komt toch eindelijk Zijn waarheid triumferend uit die puinhopen tevoorschijn.

“Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden.” Die bewaart heet in het Hebreeuws: Nozer. Dit is in strijd met het Hebreeuwse taaleigen met een kapitale N geschreven, en in de kanttekeningen wordt op deze schrijfwijze, als op iets opmerkelijks, de aandacht gevestigd. Herinnert dat woord Nozer niet aan de Nazarener, zoals de Joden onze Heere Jezus spottend noemden, en het Nozri uitspraken?

Al willen wij daaruit nu geen gevolgtrekking maken, zo is het toch merkwaardig en niet bij toeval geschied, dat juist deze Nazarener onze zaligheid is, Hij, in Wien en door Wien ons weldadigheid wedervaart en bewaard wordt, gelijk zij ons door Hem verworven is. Zij zij met ons allen, en met vele duizenden uit de heidenen, Mohammedanen, Joden en christenen.

Deze weldadigheid bestaat vooral in de vergevende genade, dat zij namelijk de misdaden, overtredingen en zonden vergeeft. Een heerlijk woord, dat tegenover de begane zware zonde des volks staat. Een weldadig en genadig God! welk een heerlijkheid! Wat zou er van ons worden, indien het niet alzo ware? Hij vergeeft zonden van allerlei aard, van allerlei grootte en welk ook hun getal zijn moge, die door zichzelf rechtvaardigende Joden en Jodengenoten veracht, wordt, maar die voor hen, die geroepen zijn, de wijsheid Gods en de kracht Gods is.

De Heere, Die van grote weldadigheid en waarheid is, roept uit, dat Hij vergeeft. Het is alzo waarachtig en aan geen twijfeling onderhevig. Ach, dat het ook in de harten van alle heilbegerige zondaars tot ontwijfelbare zekerheid werd, en juist daardoor tot de fontein ener blijmoedigheid, die onze sterkte is, om ook Godzalig te leven.

Zo liet Mozes niet los en verliet de berg niet, voordat hij de volkomen verzoening, begenadiging en vriendschap geheel verzekerd had. Dat had hij tot een voorwaarde gemaakt: leid ons anders niet van hier. Deze zaak verkreeg hij ook; en zij trokken nu goedsmoeds verder. Zo moest, door de grote barmhartigheid van Jehova, hun ellende voor Hem de aanleiding en gelegenheid zijn, om Zich aan deze onwaardigen des te heerlijker te openbaren.

Zij moesten zich wel een geheel jaar in de schrikverwekkende gewesten van Sinaï ophouden; maar evenals een natuurlijke stroom van voortreffelijk water van de kruin van de Sinaï nederdaalt, evenzo ontlastte zich een nog kostelijker stroom der genade in deze voor arme zondaars zo doelmatige openbaring der heerlijkheid Gods. Laat het ons alzo niet verdrieten recht verootmoedigd te worden, opdat wij ook te Zijner tijd worden verhoogd. Is het eerste smartelijk, het laatste is zoveel te zaliger.

Toen viel Mozes spoedig in aanbidding neder. Een onbeschrijfelijk gevoel doordrong zijn ziel; daarom sprak hij ook geen woord, maar zweeg. Nochtans was zijn ziel temeer in beweging en temeer vervuld met dank en lof en liefde, totdat hij eindelijk in deze woorden losbarstte: "Zo ga nu de Heere in het midden van ons; want dit is een hardnekkig volk; doch vergeef onze ongerechtigheid en onze zonden en neem ons aan tot een erfdeel."

Nu dan, wat kunnen wij beter en doelmatiger doen, dan met Mozes nedervallen, aanbidden en begeren? De Heere trekke met ons op en openbare Zich in ons midden en aan ons allen, als barmhartig, genadig en lankmoedig. Hij bewijze genade aan vele duizenden. Hij vergeve genadig onze misdaden en zonden, en Hij neme ons aan tot Zijn erfdeel! Amen.